

KİTAP İNCELEMESİ:

ANİMALL FARM (HAYVAN ÇİFTLİĞİ)

GEORGE ORWELL, (Çev: Celal ÜSTER), Can Yayınevi, 17. Baskı, ISBN:978-975-07-0011-8, Nisan 2009, ss.158

Gülden ÇİFTCİ¹

George Orwelltarafından 1944 yılında yazılan Animal Farm adlı eseri Türkçeye Celal Üstünertarafından çevrilererek Can Yayınlarından çıkmıştır. Hayvan Çiftliği adını taşıyan eser yazarın 2. Dünya savaşı yıllarında yaşadıklarının da etkisi ile reel sosyalizmin bir eleştirisi mahiyeti taşımaktadır. Kitabın dili ve niteliği incelendiğinde alt başlığı olan Bir Peri Masalı ifadesi kitabın çocuklara bir masal formatında sunulduğunu göstermekle birlikte arka planda bu çocukların küçüklerden ziyade büyükleri hedef aldığını söylemek mümkündür.

Kitabın içeriğinden bahsetmek gerekirse kitap bir hayvan çiftliğinde geçen hayvanlar arasındaki tuafhikayeleri konu alan ve bu hayvanların insanların yaptığı zulum karşısında bir baş kaldırıyla bu zulumden kurtulma serüvenini anlattığı görülmektedir. Çiftlik hayvanlarının insanlara başkaldırmalarındaki temel amacı kendilerinin yönetime geçerek insanlardan kaynaklanan zulumden kurtulmaları, bu sayede adil, eşit ve daha iyi koşullarda yaşama istegidir. Ancak hedeflenen bu iyi düşüncenin uygulamada tam anlamıyla gerçekleşememe durumu hayvanların karşılıklı ilişkilerinden hareketle çalışmada ele alınarak aslında siyasal sistemlerin iyi niyetli oalrak yönetime talip olmalarının yönetim sürecine ulaşmaları halinde eleştirdikleri adil olmayan, yönetsel sistemi kendilerinin gerçekleştireceklerine yönelik bir felsefeden bahsedilmektedir.

Hayvan çiftliği içinde hayvanların ayaklanması gerçek hayatat o dönemin Sovyet Rusya'sına ve Stalin'e yönelik bir eleştiri olarak değerlendirilebilir. Hayvanlar arasındaki yönetsel ilişkiler, konulan kurallar ve bu kuralların zamanla yönetici hayvanlar olan domuların lehine değişmesi, yönetsel süreçte yöneticinin kim olduğunun çok ta önemli olmadığını, her yöneticinin diktatör ve otoriter eğilim taşıdığı, ne kadar demokratik duygular taşısa bile yönetim sürecinde bu kişilerin otoriter eğilim sergileyen bir karaktere zamanla dönüşecekleri hiciv kuyulanılarak çiftlikte yaşayan hayvanlar üzerinden anlatılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda çiftlikte eşitlik, adelet daha düzgün işleyen bir yönetim anlayışı amacıyla yönetime talip olan domuzların öncelikle koydukları hayvanları korumaya yönelik kuralların zamanla nasıl otoriter kurallara dönüştüğünü önceki ve sonraki kuralları karşılaştırarak anlamak mümkündür.

İlk kurallar:

İki ayaküstünde yürüyen herkesi düşman bileceksin.

Dört üstünde yürüyen ya da kanatları olan herkesi dost bileceksin.

Hiçbir hayvan giysi giymeyecek.

¹GOÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, g-u-l_d-e-n@hotmail.com

Hiçbir hayvan yatakta yatmayacak.

Hiçbir hayvan içki içmeyecek.

Hiçbir hayvan başka bir hayvanı öldürmeyecek.

Bütün hayvanlar eşittir.

Ancak zamanla yönetimi ele geçiren çiftlik domuzlarının kendilerine yönetimde daha güçlü ve onları tatmin eden bir yer bulabilmeleri için bu kuralları şu şekilde değiştirdikleri görülmektedir.

Sonraki kuralalar:

Dört ayak iyidir, iki ayak daha iyidir.

Hiçbir hayvan sebepsiz yere öldürülemez.

Hiçbir hayvan çarşafly yataklarda uyuyamaz.

Bütün hayvanlar eşittir, bazıları daha eşittir.

Yapılan kural değişikliği sonucunda aslında insanların hayvanlar üzerinde gerçekleştirdiği yönetsel baskının şimdide domuzlar üzerinden kendi türleri olan hayvanlar tarafından nasıl evrildiğini gösteren önemli bir benzetmeyi ifade etmektedir.

Kitabın final bölümünde domuzlarla iş birliği içinde olan insanların aynı masanın etrafında oturarak domuzların insanlar arasında geçen şu muhabbet ve bu muhabbetin sonucu kitabı özetlemektedir. "Sizler aşağı kesimden hayvanlarınızla uğraşmak zorundasınız, bizler de bizim aşağı sınıftan insanlarımızla uğraşmak zorundayız." Yapılan bu espirileri gören çiftlik hayvanlarının domuzlarla insanların aynı dilikullanmasını ve yüzlerinin davranışlarının karakterlerinin bir birine benzediğini görerek kitabın son bulması hayvan çiftliğinde geçen sürecin aslında eski yönetimin sadece şekil değiştiren başka bir veriyonu olduğunu okura sunmaktadır.